

KURSPLAN

Läs- och skrivinlärning för förskollärare som undervisar i förskoleklass (Uppdrag av Skolverket), 15 högskolepoäng

Literacy Teaching and Learning for Preschool Teachers, Teaching in Preschool Class, 15 credits

Kurskod:	ULFN12	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd:	2025-03-18	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Reviderad:	2026-06-17	Ämnesgrupp:	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
Gäller fr.o.m.:	2026-08-31	Fördjupning:	G2F Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om ämnesdidaktisk forskning av relevans för språk-, läs- och skrivundervisning i förskoleklassen och åk 1–3
- redogöra för fonologisk medvetenhet, teorier om läs- och skrivutveckling samt utgångspunkter för och beskrivning av olika metoder kring tidig läs- och skrivundervisning
- visa kunskap om läraruppdraget, undervisningens innehåll och progression i F-3 enligt aktuella styrdokument
- redogöra för orsaker till läs- och skrivsvårigheter
- redogöra för språk- och kunskapsutvecklande förhållningssätt

Färdighet och förmåga

- anpassa undervisningen till elevers förutsättningar och behov inom ramen för den ordinarie undervisningen
- vara en språklig förebild i tal och skrift samt tillämpa systematisk bokstavs-inlärning och strukturerad ljudningsmetod
- skapa undervisningssammanhang där elever i interaktion med andra och genom multimodala och utforskande undervisningsformer når förståelse för texters innehåll
- anta språk- och kunskapsutvecklande förhållningssätt på tidig läs- och skrivundervisning
- välja och tillämpa en strukturerad undervisning som stödjer elevers förmåga att tillsammans med andra och allt mer självständigt skriva och skapa olika typer av texter
- kartlägga, analysera och bedöma elevers läs- och skrivutveckling samt planera, genomföra och utvärdera läs- och skrivundervisningen
- visa förmåga att organisera klassrummets läs- och skrivpraktiker vad gäller olika former för gemensamt och enskilt läsande och skrivande
- med säkerhet använda det svenska språket i tal och skrift för professionella och akademiska syften utifrån normer för struktur och språkbehandling

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera och kritiskt granska klassrummets textrepertoar där läromedel och digitala teknologier ingår
- reflektera och problematisera över läs- och skrivundervisning med utgångspunkt i elevers olika förutsättningar och bakgrunder samt i relation till utbildningens krav på likvärdighet

Innehåll

Kursen utgår från det läraruppdrag kring språk-, läs- och skrivundervisning som lärare i förskoleklassen och åk 1–3 har. Fokus riktas mot vilka kommunikativa förmågor eleverna ska få stöd i att utveckla samt genom vilka tillvägagångssätt och aktiviteter. I kursen kommer deltagarna att få reflektera didaktiskt kring undervisning med utgångspunkt i aktuella styrdokument och bedömningsstöd samt relevant ämnesdidaktisk forskning.

Kursens innehåll berör:

- Kognitiva och sociala perspektiv på grundläggande språk-, läs- och skrivundervisning
- Lärarens professionella och ämnesdidaktiska uppdrag i tidig läs- och skrivundervisning
- Undervisningens innehåll och progression i ett F-3 perspektiv utifrån aktuella styrdokument och bedömningsstöd
- Muntlig kommunikation och multimodalt berättande
- Tidigt ljudande (avkodning) och tidigt skrivande(inkodning)
- Dialogisk högläsning och andra elevaktiva undervisningsformer.
- Undervisningens textrepertoar i nya och traditionella medier
- Läromedel och digitala teknologier i undervisningen
- Kartläggning av elevers läs- och skrivutveckling lärande och samt didaktiska konsekvenser
- Organisering och anpassning av klassrummets läs- och skrivundervisning
- Läs- och skrivundervisning som en grund för deltagande i ett demokratiskt samhälle
- Läs- och skrivsvårigheter

Undervisningsformer

Undervisningen utgörs av föreläsningar, workshops och didaktiska seminarier alternativt litteraturseminarier. I undervisningen används den digitala lärplattformen Canvas.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska men engelska kan förekomma.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt förskollärexamen eller motsvarande och anställd för undervisning i förskoleklass.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

Kursen examineras genom seminarium, individuella redovisningar, gruppredovisningar samt individuell skriftlig inlämningsuppgift.

En student garanteras två examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänd på minst 8 högskolepoäng.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls vid kursstart.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Seminarium 1	1 hp	G/U
Seminarium 2	3 hp	VG/G/U
Individuell redovisning 1	2,5 hp	VG/G/U
Seminarium 3	1 hp	VG/G/U
Individuell redovisning 2	2,5 hp	VG/G/U
Seminarium 4	1 hp	G/U
Gruppredovisning 1	1 hp	G/U
Gruppredovisning 2	1,5 hp	VG/G/U
Individuell skriftlig inlämningsuppgift	1,5 hp	VG/G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Alatalo, Tarja (2025). Kartläggning och bedömning – för att stötta alla elevers läs- och skrivutveckling. I Diana, von Börtzell-Szuch & Sari, Vuorenmaa (Red.) *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov*. (Andra upplagan) (s. 47–61). Gleerups. 15 s.

Aminoff, Christina. (2017). *Samtals- och skriftspråksorienterade lärarledda aktiviteter i förskoleklass*. Licentiatavhandling. Linköpings universitet. Valda delar.

Chambers, Aidan (2011). *Böcker inom och omkring oss*. Gilla Böcker.

Danielsson, Kristina (2013). Multimodalt meningsskapande i klassrummet. I Christina, Hedman & Åsa, Wedin (Red.) *Flerspråkighet, Litteracitet och multimodalitet*. (s. 169–185). Studentlitteratur. 15 s.

Fälth, Linda & Hallin, Anna Eva (2026). *Tidig läsundervisning med ljudningsmetoden. Phonics på svenska*. Gleerups.

Herrlin, Katharina, Frank, Elisabeth & Ackesjö, Helena (2019). *Förskoleklassens didaktik. Möjligheter och utmaningar*. Natur & Kultur. Valda delar.

Hvit Lindstrand, Sara (2018). *De yngsta barnens teckenskapande*. Hämtad 9 augusti, 2023 från www.larportalen.skolverket.se/moduler/M034/1

Schmidt, Catarina (2023). *Kommunikativa klassrumspraktiker. Tidig läs- och skrivundervisning*. Studentlitteratur. 256 s.

Skolverket (2022). *Förskoleklassen – Ett kommentarmaterial till läroplanens tredje del*. Skolverket.

Skolverket (2026). *Fånga språket. Bedömningsstöd och kartläggningsmaterial*. Skolverket.

Skolverket (2026). *Hitta språket*. Skolverket.

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*. Skolverket.

Skolverket (2024). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. Skolverket.

Skolverket (2022) *Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling. Svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1–3*. Skolverket.

Skolverket (2023). *Nya språket lyfter! Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1–6*. Skolverket.

Skoog, Marianne (2012). *Skriftspråkande i förskoleklass och årskurs 1*. Örebro Studies in Education 33. 100 s.

Svensson, Gudrun (2018). *Transspråkande – teorier, bakgrund och praktiska exempel*. Skolverket.

Williams, C. & Pilonieta, P. (2012). Using Interactive Writing Instruction with Kindergarten and First-Grade English Language Learners. *Early Childhood Education*, 40 Hämtad 24 juni, 2021 från www.researchgate.net/publication/257556927_Using_Interactive_Writing_Instruction_with_Kindergarten_and_First-Grade_English_Language_Learners

Referensmaterial

Druid Glentow, Birgit (2006). *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter. Metodisk handbok.* Natur & Kultur.

Övrig litteratur

Två till tre skönlitterära titlar kan tillkomma.

Annan litteratur och/eller kompendier kan tillkomma, ca 100 sidor, bestäms av examinator och distribueras online.

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Litteraturreferenser – så skriver du

<https://ju.se/bibliotek/akademiskt-sprak/referenshantering.html>

Plagiat och källhantering

Som stöd för att förstå och undvika plagiat i akademiska texter används Källkoll. Materialet finns tillgängligt via bibliotekets webbplats.